

ANY IV.

Barcelona 24 de Juny de 1894.

NÚM. 25.

EFEMÉRIDES CATALANES

JUNY—DIA 24.

1826. Comença la Junta de Comerç de Catalunya á iluminar les classes de dibuix de la Llotja per medi del gas; axis es Barcelona la primera població d' Espanya qui coneix y usa aquest sistema d' iluminació que s' ha estés per nostra terra d' una manera que cap altra regió de la península ha arribat de bon troc á igualarla. Cert que Madrid l' usá abans que nos altres en les vies públiques, però en açò nos hi cap també la glòria de que 'n fou un català lo qui cuydá de la instalació. En efecte, En Joseph Roura catedràtic de Química en la escola sostinguda per la susdita Junta, la doná á conéixer tal com la havia instalada aquí, á Ferran VII y demés personatges de la Cort y ell la introduí en aquella coronada vila.

DIA 25.

1778. Mor á Faenza lo barceloní P. Bruno Martí, sacerdot jesuita de gran talent en diferents rams del saber. Habil teólech é intelligent en poesía, historia, física y matemáticas, però sobre tot ilustrat y entusiasta defensor de la Religió y enemich declarat de la indiferència religiosa, sostingué ab acert la controversia ab sos propagandistes.

DIA 26.

1599. Trobantse Felip III á Barcelona, concedeix als nobles concellers y prohoms de la insigne y molt antiga ciutat de Vich lo privilegi confirmatiu de la Universitat literaria ausonense, establintse que en les sues aules s' hi pót estudiar gramática, filosofía y teología y que s' hi pot obtenir lo grau suprém de doctor en arts y filosofía.

DIA 27.

1458. Acaba sos díes lo Rey d' Aragó Alfons V. Deya «que un rey ignorant era un ase coronat» y si fou un príncep que poden retráureseli alguns defectes, també deuen tindres en compte les sues bones qualitats que no deixá de tindreles, com no pogueren menys de reconexerleshi sos mateixos enemichs y per elles respectarlo. Les conquestes d' Italia lo seduhiren y en aquell país establi una de les Corts més fastuoses d' aquella època, vivint molt allunyat de nosaltres.

DIA 28.

1412. Los nou compromissaris de Casp, determinen al cap y á la fi no lo major dret que assisteix al Infant de Castella En Ferran d' Antequera sobre los demés pretendents á la corona que sens successor havia deixat lo Rey Martí y que eren lo comte d' Urgell, lo duch

de Dénia y Gandía, lo comte de Prades, lo comte de Foix, lo duch de Calabria y lo comte de Luna, sinó que deu ésser reconegut com á sobirá per los reyalmes d' Aragó y Valencia y lo comtat de Barcelona.

DIA 29.

1466. En la vila de Granollers mor aquell condestable de Portugal á qui s' havia ofert la corona de nostres comtes y ell acceptá prenent lo nom de Pere V. d' Aragó. Son regnat fou breu, puix sols durá dos anys y mitg, durant quin período prou feynes tingué en defensarse de la guerra que li feya lo mal aconsellat En Joan II á qui los catalans havien destituit de son trono, per massa complascent en escoltarse á la sua segona muller, la mala madrastra qui 'n vol per son fill aquells drets de primogenitura que corresponien al fill del primer matrimoni.

DIA 30.

1713. Los tres braços de les Corts catalanes decidexen pendre les armes en defensa del arxiduch Carles d' Austria y contra lo net de Lluís XIV de França En Felip V. Aquest fou lo començament d' aquella heroyca lluya que en defensa dels drets y llibertats tradicionals en aquesta terra, acabá ab la entrada de les tropes aliades á Barcelona.

RAMÓN N. COMAS.

¿Qué 'n farém del Parlamentarisme?

Los escàndols no han may faltat en les costums parlamentaries. Nascuts los hòmens del Parlament del ventre mentider de les urnes, y en ell engendrats casi sempre per l' aparellament de totes les immoraltats, natural es que no sien los ciutadans mes honorables y prudents del Estat, y que reunits centenars d' aquesta mena d' hòmens en les Cambres n' hi haja alguns que no logren amagar que son pinxos quan se vestexen de lleisladors. Per açó sempre ha sigut l' escàndol un adherent tossut de la vida parlamentaria,

que avuy ací, demá allá, ha anat trayent al sol los drapets del dolent sistema.

Més d' alguns temps ençá, com si hagués tocat al Parlamentarisme una mala ayrada, lo que era no mes manifestació sintomática s' es tornat malura, y l' escàndol que abans sols de tant en tant y successivament escridashava, es al present lo nostre pá de cada dia en casi totes les Cambres d' Europa. Donémhi una repassadeta:

Escàndols á Hungria, ab la guerra parlamentaria determinada entre les dues Cambres per los projectes del partit liberal d' En Vehelerlé, y les qüestions de aquest partit ab l' Emperador d' Austria, y rey d' aquella terra. Escàndols diaris á Bulgaria, per les ires deslligades entre 'ls partits ab la cayguda d' En Stambuloff. Escàndols á Austria, per les agitacions socialistes, anti-semites y dels jövens txechs. Escàndols á Italia, ab les asqueroses revelacions que del procés del Banch de Roma ixen contra parlamentaristes de cap de brot, revelacions esplotades ab tot l' aparato per les hosts tormentoses d' En Cavallotti y l' Imbriani. Escàndols á Bèlgica ab motiu de la gran guerra econòmica entre 'ls proteccionistes y lliure cambistes portada fins al estrém de retirarse de les sessions del Parlament la colla dels segons. Escàndols parlamentaris á Suecia y Noruega, en virtut del conflicte entre la Storting ó Cambra de Noruega, y l' poder executiu. Escàndols en lo parlament modelo del Regne Unit de la Gran Bretanya, promoguts per les violències dels radicals d' En Labouchère y les imparciencies dels parnellistes d' En Mac-Carty. Escàndols parlamentaris á França, ab les dexes de les abominacions del Panamá y les diaries procacitats dels socialistes revolucionaris y communards. Escàndols parlamentaris á Espanya, ab bofetades que van á la cara d' En Morales, y bastonades á la esquena d' En Ariño, ab un

ministre que no 's baralla perqué En Romero Robledo li estira oportunament la casaca, y ab un Senat que arriba á perdre l' encoragement que es son carácter, y 's torna congrés de diputats ab honors de pista de circo eqüestre, ó d' arena de torin. Fins en lo Japó, qui volguent estrafer la Europa, ha adoptat la vida parlamentaria, 'ls representants del poble se estiren cada dia les cues.

Tot açó succehint á un temps mateix y á tot arreu, ahon lo parlamentarisme se campa la vida, vol dir alguna cosa molt seria, alguna cosa molt grave, que no pot ser sinó una de dues, ó que l' parlamentarisme s' enderroca, ó que 'ls pobles que dihém civilisats se 'n van á la posta.

Lo perill y la amenaça no son imprevistos per tots los devots del sistema. Res més clar ho demostra que la tendencia que comença á manifestarse de reformar les costums parlamentaries. A Inglaterra van crexent los partidaris de suprimir lo Senat, ó Cambra dels Lords, y de limitar la durada dels discursos; y á França la Cambra dels diputats ara mateix está tractant de reglamentar d' altra manera lo funcionament del parlamentarisme, haventse dit en ella, aproposit d' aquests intents y per persona molt significada, les següents paraules, de que bé val la pena de tráuren acta: «Travessám una crisis del parlamentarisme, ó al menys hi entrám ara, y açó podria tenir una mala fi, si no 'ns decidímos pás á reformar los abusos que desacrediten aquest sistema de govern.»

Aquest criteri, espost per lo diputat Lebon, no ha determinat als diputats francesos á una revisió complerta dels reglaments de la Cambra, però 'ls ha fet adonar del perill innegable, y, ab la por, se han decidit á introduhir en dit Reglament algunes reformes. Alguns altres polítichs francesos, comentant aquest succès, diuen que totes aquestes reformes no

son sinó paliatius de passatgera eficacia, que 'l sistema té 'l corch en ses arrels, y que no hi ha cura. ¿Qui tindrà rahó?

Si en los pobles no fos tan migrada y corrompuda la vida pública, si la atonía que patexen los dexés sentir la vergonya y 'ls permetés adonarse del terrible dany que 'l parlamentarisme causa y atia, si 'l sentit moral no estés tan condormit, la ruina del dolent sistema parlamentari fora certa y no llunyana.

Més si 's persisteix en aquesta indolença, si 'ls ciutadans continúen acontentantse de que no se 'ls prive de guanyar la vida y de cobrar llurs rendes mentres la podridura y la corrupció s' escampen, allavors es més provable que 'l parlamentarisme arruinará als pobles, abans que los pobles se decidesquen á arruinar al parlamentarisme.

N. VERDAGUER CALLÍS.

JESUS Y L' ÁNIMA

JESÚS

Vina á mí que jo soch la font de vida,
acóstat al meu cor,
com la rosa gentil treurás florida
bevent les ayses d' aquest riu d' amor.

Un jorn per tu va obrirse exa fonteta,
may més s' estroncará,
acóstat, beune sols una goteta
y ab sa dolçor ton cor s' ubriagará.

Vina, damunt mon pit ton cap reposa
y al batre del meu cor,
com dormí Sant Joan, dorm també, hermosa,
lo somni del amor.

Jo 't vetllaré, ton somni amorosíssim
será dolç com la mel,
reposa, donchs, damunt mon cor doleíssim
y 't trobarás al cel.

Jo 't vetllaré, com vetlla gaya auella
son tendre niu d' amor,
y 't cobrirán la testa, anima bella,
les ales del meu cor.

L' ÀNIMA

¡Que es dolç aymar, Jesús amorosíssim!

¡que n' es de suau la flama del amor!

com d' hermos serafi Jesús dolcíssim

ubriagau mon cor.

Lo cor qui sent quant dolça es sa besada,

li es amarga del mon la dolça mel,

li es poch ample l' espay per sa volada,

sols es capaç lo Cel.

Veu la estela somrient à la floreta,

veu la abella que vola entorn la flor,

sent lo cantich d' amor de la aucelleta

y diu; no es pas amor.

¡L' amor! ¡L' amor sols viu allà en la altura,

massa gran per niuar dintre l' cor meu,

del amor infinita es la dolçura;

L' Amor sou Vos, mon Déu.

JESÚS

Vina y damunt mon pit ton cap reposa.

y al batre del meu cor,

com dormí Sant Joan, dorm també, hermosa,

lo somni del amor.

L' ÀNIMA

A Vos de bon matí quan l' auba bella

damunt la mar estén sos cabells d' or,

quan joliua refila gaya aucella

y esbadella son calzer tendra flor,

mon humil pensament á Vos enlayro

y dexant la hermosura del blau Cel

del Paradís dolços perfums ne flayro

y assaboresch de vostre cor la mel.

¡Oh Amor! ¡Oh Amor! que dolça es la besada,

veniu dintre l' meu cor, Jesús, veniu,

y com l' auzell fá miu en la brancada,

dins lo meu cor, Jesús, feu vostre niu.

JESÚS

Vina y damunt mon pit ton cap reposa

y al batre del meu cor,

com dormí Sant Joan, dorm també, hermosa,

lo somni del amor.

Dorm damunt del meu cor, dorm una estona,

en tant que 'ls serafins

d' amor, te texirán una corona

ab perles y rubins.

F. DE P. GIRBAU Y CASTELLÀ.

Barcelona, Juny de 1894.

EN LA CERDANYA

LA VILA DE TARTERA

Has visitat alguna vegada, benèvol lector, la hermosa terra cerdana y t' has detingut en contemplar un a un sos' pobles sempre placívols y somrihents? A la esquerra del Segre y en la vessant septentrional del poble de Das s' ovira, mig amagat entre la arbeda, lo caseriu de Tartera, com si dormís brecat pels falaguers recorts de son passat cabdal.

La vila ardida que lluyta a esclat de mort per la reconquesta de la terra nadiua y que vegé ses muralles tenyides en sanch de serrahins, es ara humil pàgesia que apar sols existeix pera conservar lo recort y vetllar com centinella les cendres sagrades de sos fills valerosos que quedaren sotterrats en ses runes.

La acta de la consagració de la Iglesia de la Seu d' Urgell del any 819, hon la Cerdanya quedá descrita poble per poble, cita la vila de Tartera, a tocar ó sobre de Biterris, puix diu; Tartera vel Biterris, y la situació topogràfica que li senyala correspon perfectament a aquella, pérque la posa entre Oruz (Urús) y Sanavartet (Sanabastra). De lo qual se deduheix ademés que sa població s' estenia per lo plà que ara es cultiu del vehinat de Tartera.

Si volguessem esbrinar lo significat d' aquell nom en la topònomastica, trobaríam que vol dir enderrochs ó runas, que també podrien ésser les de la antiga Biterris.

Mes, la tradició constant, conservada en les llars vellines, dona testimoni de que Tartera d' avuy está setiada sobre ls enderrochs de la població antiga d' igual nom que fou destruïda en una guerra, que, no sens fonament, suposo degué ésser en la sangrenta lluyta sostinguda per D. Jaume rey de Mallorca y comte de Cerdanya contra l' usurpador de sos Estats D. Pere IV, rey d' Aragó, quins feren teatre de sa guerra fràtrica li hermos sol de Cerdanya.

Fá poch temps que un masover de Tartera m' digué que un dia mentres llaurava se li encallà l' arada y ab gran sorpresa ovira que casi a ran de ferra s' axecava un mur de més d' un metre d' amplaria y poch més enllà trobá dos llindes de ferro d' uns quatre pams en quadrat d' ample y de tres metres d' alçada, conservant la forma de portal, puix encara hi havien los golfos, y ben convençut m' assegura que eren la muralla y un dels portals de la antiga vila de Tartera.

Exès runes serien les més importants de totes les que s' troben a Cerdanya, si casi totes elles no haguessen desaparegut sots la rella del llaurador, servint ses pedres pera formar grans margenades. Entre les troballes no han escassejat molts restos de ceràmica d' estrany dibuix y alguns troços de mosaïch que t'

pagés en sa ignorància trocejá y'n terraplená un troc de camp.

En aquelles hores en que l' recor d' passat parla al cor, ma ardent imaginació reconstruix de moment la emrunada vila y'm pinta lo que fou, ses altes muralles, ses ferrenyes portes y m' apar sentir pels ayres lo crit de guerra *Via foral*, los crits d' ardidesa dels setiadors y les planyents veus dels qui cauen morents en la lluya. En mes hores d' esbarjo hi vinch à respirar lo mateix ayre tranquil que hi respiaren los héroes anònims de la nostra reconquesta; vinch à reposar sobre les lloses ahon reposaren coberts de pols y sancí los creuats cerdans que ab son Comte En Guillém Jordá conqueriren à Trípoli; mes axis com ells depositaren en son temple y places los trofeus arrancats en bona lluya als sectaris del Korán, jo sols hi puch deixar una llágrima com recor de ma estada...

[Oh enderrochs de pobles cerdans, só sempre vostre coral amich!]

IV

SALTÉGAL

May he vist, amich lector, nostres Pirineus tan encaixats, tan voltats t'encants y de sorprenents belleses com un dia d' Abril d' aquest any en que sortia de Puigcerdà (1,185 m.) en un cotxe de la Ceretana qui, després de deixar enrera la riallencia plana de Cerdanya à trench d'auba, me portà per la estreta vall de la Molina (indret de comunicació ab la vall de Ribes), plena de llicorells y ombrejada per gegantescs abets que s' enfilen per les comalades, produint un aspecte imponent, alpí ab les molses tan variades que farien la delicia del botànic.

A les 7 hores baxava del carriatge en l' hostal de la Molina ab mon guia y poch després abdós nos endreçavam al N. O. de la vall pera contemplar una estona les runes de la que fou vila de Saltégal ó Saltéga, com aquí s'anomena.

En aquesta hermosa montanya no s'hi veuen aramats ni pastors com al estiu y sols lo blanch mantell de la glaciada cobreix la fina gleva.

De sopte los raigs d' un sol esplèndit y enlluherador fonen la gebre y poch trigam en arribar à seure sobre les parets enrunades de Saltégal: llavors una impressió trista, trista com les runes que m' voltaven, somogué tot mon ser. Es un espectacle digne d' ésser contemplat ab sagrada quietut, perque en la quietut la pensa axeca la volada y creua espays y corre segles per ovrir un poble plé de vida y animació que ara sols lo nom li resta.

Ara apar que l' ayga del torrent, que corre á sos peus, murmura ab fatidich so illur soletat y corre de pressa per oblidar lo recor d' exos murs esquerdatz, d' exes pedres escampades y cobertes casi pel gram y la molsa. Los fonaments de les cases que devien

ésser de reduhides proporcions, se conserven tant bé que seria fàcil fer lo plano d' una gran part d' aquest poble. Tots los fonaments son de pedra sens cap rastre de morter ni cement. Si hi han trobat entre aquestes runes alguns restos de ceràmica, com fragments de gerres, gresols y plats ab adornos en relleu, notants si cigonyes, llebres y caps de persona rodejats d' un cercle ó aro y penyoys d' arrecades en les orellas, quins colors y formes no dexen cap dute sobre llur procedència anterior à la època romana. Un excursionista francés n' hi feu bon aplech en una excavació que hi practicà.

La etimologia del nom Saltéga no es cap geroglific, puix es igual à Salt de P euga ó ega.

Ocupen exos enderrochs uns 60 metres d' estensió. Es testimoni de sa existència en 819 la acta de consagració de la catedral d' Urgell, à la qual seu donació lo Comte de Cerdanya Fredelau dels delmes de la parròquia de Saltégal. Aquesta població fou sens dute de les més antigues de Cerdanya, à causa tal vegada de sa estratègica posició per vigilar lo pas de Ribes contra 'ls enemichs de la patria.

Mon guia, home instruït en antigualles, me digué que en algunes escavacions fetes s' hi havien descobert sepultures obertes en la roca viva, com era costum entre l' poble juheu de 2000 anys enrera, lo qual corrobora una vegada més la antiquitat d' aqueix poble. Ensems m' assegurà que una tradició constant indica que la vila de Puigcerdà deu sos primitius habitants à la vila destruïda de Saltégal y que per aquest motiu aquesta part de muntanya perteneix à la capital cerdana.

Belles montanyes de la Molina, jo guardaré sempre al fons de mon cor una recordança d' amor patri envers vosaltres.

[A Deu siáu!]

P. SAFONT.

LES MERLES D' UZÉS

TRADUÏT DEL PROVENÇAL

Un démati, en lo mercat d' Uzés, la dona d' un auzellayre havia posat á la venda una gabiada de merles. Mestre Bretoun,—un tranquil—va passar per davant de la venedora:

—Té! Vetaquí unes guapes merles... A quant les venéu?

—A quant les vench, Mestre?... Baratol! No mes à pesseta!

—A pesseta? No son pas cares, digué Mestre Bretoun, sobre tot si son merles d' Uzés.

—Y donchs d' ahon voléu que siguen!

—Es que 'm cal saber la veritat.

—Vos asseguro que 'n son. Miréu si ho sé be que 'l meu home mateix es qui les ha agafat dins del terme.

—Oh! Per açò ray, si 'n son ó no, aviat ho veurém. Veneumen una; y si son les que jo vull, vos les compro totes... Veusaqui la pesseta.

La aucellayre obra la porteta de la gavia, y Mestre Bretoun pren una merla, y ab molta illes-
tesa, tot amanyagantla y fent com si res, fá en-
golir al aucell una dobleta.

—Certament, digué, si no 'n son, ne tenen be l' ayre... Però encara ho vull saber millor.

Rebot á terra la pobra merla. Quan fou morta la obra ab son gabinet, y troba dintre 'l pap de la bestiola un xinxó.

—Aquesta si que es d' Uzés, digué, veusaqui lo llovi d' or,—y se 'l fica á la butxaca. Com podéu pensar la pobra pagesa, va quedar espal-
mada.

—Molt bé mestressa. Ja veig que no m' heu enganyat. A pesseta me quedo totes les altres.

Mes llavors li diu la aucellayre, tota tremo-
losa:

—Perdonéu!... Mestre, ara que hi penso, les tinch emparaulades, no me 'n puch desfer. Y encara, no vos ne podía vendre cap.

—Be be, com vos vulgau, respongué Mestre Bretoun. Però, vaja, que quan una persona ha fet un tracte...

Ella sense escoltarlo, desatinada y anguniosa, ja havia carregat ab la gavia y girat lo cantó. A la primera escala en que pogué creures sola s' hi fica.

—No tardaré gayre á saber si ho son totes de Uzés. Lo beneyt del meu home encara no ho sap açó!...

Desfiosa agafa una merla, la ofega desseguida, y li obra 'l pap ab les seves estisores... Busca, rebusca, la dobleta no hi era.

Ah! murrieta, tu si que no ets pas d' Uzés.

Refiada escanya una altra merla y li obra co-
rrents lo pedrer... Qu' es cas trobarhi diners! ni
pensarhi.

—Tu tampoch may n' has estat d' Uzés, digué;
vésten al diable!

Furiosa ja llavors mata un altre aucell, l' obra,

busca per tot lo seu cos, mes de groga tampoch
ne sortia. No n' hi havia cap!

—Mala negada!

Així enrabiada la pobra dona, una després al-
tra anà matant totes les merles. Y quan vegé en
terra esteses aquelles bestioles cridava fora de si:

—Ay pobra de mi! Que 'n soch de desgracia-
dal! En tota la gabiada no hi havia sinó una
merla d' Uzés y justament aquella 'he anat á
vendre per una pesseta!!

Mentrestant lo bergant de Mestre Bretoun, que
havía seguit á la dona, s' escardava de riure.

Per la traducció: FRANAR.

MOVIMENT REGIONALISTA

Los Búlgars habitants en la Macedonia, moguts per la aspiració á afirmar llur existencia nacional, sobre tot per medi de les escoles, procuraren y conseguiren temps endarrera obtenir la autonomia religiosa. Ara los Rumans, qui habiten en la propia Macedonia, moguts per la mateixa aspiració dels Búlgars, han emprès igual camí, havent enviat una delegació al patriarca ecuménich demandant la creació de un bisbat rumá. Dil patriarca ha pregat als delegats que al dit obiecte li envien un Memorandum rahanat.

En lo Congrés Catòlic celebrat á Posen, ahon al costat dels catòlichs polachs, hi han assistit los catòlichs alemanys qui viuen en lo troc de Polonia sub-
jectada al centralisme prussià, los alemanys apoyaren los esforços dels polachs pera reivindicar l' us de son idioma, especialment en tot lo que 's refereix á la en-
senyança religiosa, y ademés convingueren també en treballar pera la instalació de una Universitat catò-
lica á Posen, en la que hi dominen los professors po-
lachs.

Avuy celebrarà lo Centre Català de Sabadell una solemne vetllada literaria-musical, en la que hi pen-
drán part distingides senyoretas y diferents socis de aquella patriòtica associació.

En la Junta general celebrada lo dia 10 del mes que som, pel Centre Catalanista de Girona y sa Comarca, s' acordà que la publicació de *Lo Geronés* fos per compte de la Societat, portantse una administració separada y reservantse la Junta general disposar dels fondos que puguen resultar sobrers, axis com també

beneficiar als socis en la inscripció, segons ho crega convenient. Se nombrá una comissió de sis socis per ajudar à la Direcció del periòdich, encomenada al President de la Societat, per delegació de la Junta Directiva. En quant à la representació del *Centre*, en los actes regionalistes que s' celebren, s' acordà que no faltés may à los qui tinguen veritable importància, procurantse la assistència à tots, sempre que sia possible.

La Sociedad Barcelonesa de Amigos de la Instrucción, ha dirigit al Ministre de Foment una razonada exposició, demostrant que es perjudicial pera la ensenyança l' esperit centralizator que informa lo progete de reglament de oposició à les escoles aprovat per la secció 5.ª del Consell de Instrucció pública. Demana, en conseqüencia, que en lo nou reglament s' hi consigne la possible descentralisació y que les places de dues mil pessetes ó mes se provehesquen en lo Districte Universitari respectiu.

En alguns pobles del regne de Navarra, los mestres de les escoles ensenyen als noys la patriòtica *Cartilla Foral* del distingit regionalista don Hermili Olóriz. Ab aquest motiu, *La Lealtad Navarra* expressa lo desitg de que s' estenga sa ensenyança per tots los pobles d' aquella regió, pera que no hi haja en la generació futura ningú que no sàpiga les obligacions que porta en si la honra d' ésser navarro.

Lo dissapte de la setmana passada los germans Fontova, donaren un escollit concert en lo *Centre Català*, assistintihi nombrosa y distingida concurrencia. Les composicions que s' executaren, lo mateix que les poesies de Soler y Umbert, Guanyabens, Soler de les Casas y Roure, que van llegir-se, foren calurosament aplaudides.

A Bohemia s' han enardit les demostracions del esperit nacionalista. N' ha estat motiu un decret del lloctinent de Bohemia (representant del imperi austriach) anulant l' acort de la municipalitat de Praga qui ordenava la supressió dels rótols dels carrers redactats en dues llengües y cambiantlos ab altres redactats solament en llengua txeca, que es la del pays. Tota la premsa de Bohemia protesta indignada contra'l tirànic decret.

Lo dia 18 del corrent mes morí à Cracovia; d' ahon era princep-bisbe, lo cardenal Dwnajewski. Nasut en 1847, arribà al mon quan sa patria, pobre boci de la esquarterada Polonia huytava desesperadament per sa

independència. De bona hora s' associà al patriòtic moviment, alcançant la honra d' ésser condemnat à onze anys de presó com à membre d' una associació patriòtica, calificada de sediciosa.

Obtant los premis oferts en lo certamen del *Ateneu Tarrassenc* s' han presentat 106 composicions, de les que n' hi ha trenta escrites en llengua forastera.

A Klausenburg hi ha hagut lo judici de un altre procés interessant. Se tractava de la causa seguida contra onze sacerdots rumans qui l' any passat enviaren una carta de simpatía als condemnats en lo procés anomenat de la «protesta dels estudiants rumans.»

Tots los acusats han sigut condemnats à tres mesos de presó.

Ara s' diu que 'ls estudiants rumans de Budapest serán subjectats à un concell de disciplina per haver expressat dins un manifest llur simpatía envers los condemnats en lo procés del Memorandum.

A conseqüencia del incident que comptarem, ocorrut entre la companyia d' actors danesos y les autoritats alemanyes de Slesvig, los propietaris dels yachts danesos qui s' havien inscrit pera concorrer à les regates de Kiel, s' han determinat de no acudir à la festa alemania, com à protesta contra la prohibició del ús de la llengua danesa en lo teatre de Hadersleben.

La setmana passada morí à Marsella lo felibre provençal Lluís Roumieu, una de les principals figures en la restauració literaria del llenguatge y poesia provençal. Aquí tenia moltes conexions y simpaties, puix honrà nostra festa dels Jochs Florals de l' any 1868, que hi vingué ab En Mistral, y després hi era vingut altres vegades. Per açò han dedicat al malagueyt poeta afectuoses demostracions d' afecte y consideració diferents periòdichs de Barcelona, posant alguns lo seu retrato. LA VEU DE CATALUNYA, també farà memoria dels mèrits del felibre que acabà de perdre; mentrestant, enviàm à sa família 'l testimoni de nostre condol, y pregám als bons lectors una oració per la seva ànima, que al Cel sia.

Lo *Centre Excursionista de Catalunya* celebrà lo dijous passat sessió ordinaria, al objecte de llegar-se la memoria descriptiva de la excursió à Cervera y Lleyda, escrita pel soci D. Manel Urgellés, en la que ademés d' indicar les joyes artístiques y arqueològiques que estudiaren en la esmentada excursió, se fa un curiós estudi del antich *Còdech dels butiflers*.

CERTAMEN LITERARI DE VALLS

VEREDICTE DEL JURAT.

Premis ordinaris.

Flor natural. — 159. *La tragedia d' una mare.* L. Amoris victima.

Accésit primer. — 23. *Cabories.* L. Coses del jovent.

Accésit segon. — 143. *Transformisme.* L. Mas jay! etc.

Rosa d' or. — 67. *Nuvolada d' estiu.* L. Post nubila Phœbus.

Premis estraordinaris.

Biografía religiosa. — 21. *Los pueblos y sus santos tutelares.* L. Invocación.

Escut del Carme, de plata. — 2. *Monografía histórica de la Verge del Llado.*

Objepte d' art, ofrena del Banch de Valls. — 57. *Los pahers de Balaguer.*

Ploma de plata, ofrena de Mossen Mariner. No s' adjudica.

Objepte d' art, ofrena de don Gabriel Ballester. — 49.

Fomento de la producción agrícola en el Partido judicial de Valls. L. Inventa, ensaya, etc.

Objepte d' art, ofrena del President de la Junta de Casa la Caritat. — 28. *El bort.* L. ¡S' ha mort!

Tinter y ploma de plata, ofrena de don Esteve Galofre. No s' adjudica.

Un exemplar del Diccionari de la Llengua Catalana. No s' adjudica.

Un cuadro al oli, regalo de don Joseph Tomás y Salvany. 4. *Influencia de la libertad en la riqueza y progreso de los pueblos.* L. La llibertat es vida.

Objepte d' art, ofrena dels mestres públics de Valls. — 11. *Instrucción real e instrucción aparente.* L. Impresiones y apuntes.

Objepte d' escritori, ofrena de don Aveli Comerma. — 6. *Costums tipiques de la ciutat de Valls.* L. Moltes ciencies hi ha, etc.

Objepte d' art, ofrena del senyor Magrinyà y Martí. — 10. *Nuevo sistema de contabilidad agrícola.*

Exemplar de la Sagrada Biblia, ofert per los RR. PP. Escolapis. No s' adjudica.

Objepte d' art, ofrena dels senyors Notaris de Valls. — 16. *Lo Rebombori de Valls.*

Cuadro al oli, ofrena dels senyors Escrivans. — 179. *L' amor de la onada.*

Objepte d' art, ofert per don Joan Ramon y Coll. — 129. *La Agricultura.* L. Font de la vida y la salut dels pobles.

Emblema artístich, ofrena de la Junta del Hospital. — 24. *La Iglesia Católica y los hospitales.* L. Nosocomium.

Objepte d' art, ofrena de don Ignasi Cantarell. — 48. *Lo Moli de Bojons.* L. ¡Pobre vell!

Objepte d' art, ofert pel Centre de Lectura. — 3. *Com deurián constituirse les societats.* L. Ensenyar al qui no sab.

Altre premi, del mateix Centre. — 29. *Carta abierta.* L. Omne tulit punctum, etc.

Grupo alegórich, de plata. — 4. *Idili.* L. Costums catalanes.

Exemplar de la Historia del descobriment d' América, ofrena de don Juli Ferrussola. — 26. *La auca d' En Bertrán.*

Accésit. — *Entre amigas.* L. ¡Qué' m diu ara?

Llaut de plata, ofert per don Joseph Cabestany. — 50. *Gent del camp.* L. De tota laya.

Premi ofert per don Joseph Orga — 39. *Los castellers.* L. Viscan la enxaneta y 'ls xiquets de Valls.

Barcelona 20 de Juny de 1894. — P. A. del J. C. — Francisco Flos y Calcat, Secretari.

LO REGIONALISME EN LA PREMPSA

COSES ASSENYALADES

— **LA ILUSTRACIÓN ARTÍSTICA.** Barcelona, 11 de juny: *Murmuraciones europeas,* per D. Emili Castelar. En un apartat d' aquesta revista, titulat *A los gallegos y á la Coruña*, que s' refereix al moviment regionalista gallego del any passat, després d' asegurar que 'ls naturals d' aquella regió, van sortir ab pretensiones arcaicas á una separación feudal de la madre patria, afirma que en la época en que Espanya constava de diferents estats, Catalunya y Castella ab sos comtats, Lleó y Portugal ab sos reys, Navarra ab sos capdills semi-franceses, Barcelona ab sos concellers medio provenzales, treballaven per la unitat d' Espanya. Assegura també que aquesta unitat no está fundada en la constitució, ni en les lleys coercitives, ni en los governants sinó en la identidad de espíritu entre todos los ciudadanos, propendiendo al centro luminoso y mecánico, que atrae desde las moléculas de nuestros cuerpos hasta las ideas de nuestros espíritus y que se denomina la unidad nacional. Per si després de parlar de alucinaciones regionalistas, dirigeix molts elogis á Galicia; seguint sa historia des dels temps més llunyans, y acaba ab la frase: *Solo Dios es grande, y solo España es inmortal.*

— **LA REGIÓN CÁNTABRA.** Santander, 12 de juny. *A los Navarros.* Transcrit de *El Aragonés*.

— **EL BERGADÁN.** Berga, 16 de juny: *Las bandas dels regidors,* per D. Jaume Ramón. Copiat de *El Vendrellense*.

— **LA VEU DEL MONTSERRAT.** Vich, 10 de juny: *La llengua catalana, I,* per D. Ramón Picó y Campamar.

— **LO GERONÉS.** Girona, 16 de juny: *Discussions necesaries,* per J. B. y S. Article escriptiu de les diferències que existexen entre lo que voten los regionalistes y la manera de pensar dels federal-pactistes. — *Lo*

article contra Navarra. Estret de *El Eco de Navarra*.

— LA RENAISSA. Barcelona, 17 de juny: *Lo de Navarra*. Transcrit de *El Fuerista*.

— LA VANGUARDIA. Barcelona, 17 de juny: *La Semana en Barcelona*, pér D. J. Roca y Roca. Conté una necrologia del felibre Lluís Roumieu.

— EL VENDRELLENSE. Vendrell, 17 de juny: 769, 126, 720 pesetas, per Genaro. Article que ab humorisme de bona lley, indica la conveniencia de que acabe la escandalosa desproporció ab que Madrid agabellà la major part del pressuposít de gastos.

— LO SOMATENT. Reus, 17 de juny: *Acorts de la Assamblea de Balaguer. Los concerts de les regions amb l'Estat, I.*

— LES CUATRE BARRES. Vilafranca del Panadés, 20 de Juny: *Lo Poble à Balaguer*.

— LA REGIÓ CANTABRA. Santander 18 de Juny: *Uniformismo y Particularismo* per don N. Verdaguer y Callis. Tradubit de LA VEU DE CATALUNYA.

REGIONALISME

Segona part.

§ II

MORALITAT

La desaparició del regionalisme fou causa de la Revolució.

— Aquesta era impossible en lo antich sistema. — Lo regionalisme serviria de barrera à totes les dissolucions. — Lo regionalisme es esperança de restauració social. — Desitg de Rousseau. — Ventatges.

Abans de citar les ventatges que l' sistema regionalista reportaria à la moralitat, devém fer notar que la seva desaparició ab lo triomf del centralisme, fou la principal causa de la Revolució moderna. No, jamay s' hauria abusat de la proclamació dels drets individuals, de les llibertats d'estampa, de consciencia y de pensament si l's pobles haguesen estat política y administrativament descentralisats, puix era impossible, ab l' antich sistema social regionalista, com es impossible una malaltia grave quan los humors estan equilibrats y degudament distribuïts per tots los membres de un cos.

No hi ha cap dupte que baix lo principi regionalista seria cada regió una alta y ferma muralla contra la dissolució moral que 'ns amenaça à semblança de un torrent que augmentat per llargues y abundoses pluges ombla de gom à gom lo llit per hon corre y comença à sortir de mare y à escamparse per la plana deixant coberts de llot los abans bells camps de conreu.

¿Heu vist alguna vegada alçarse magestuosa entre les creus y tombes de un fossar una bella rosa que sembla vos alegra ab notes de color més dolces de les que à vostre entorn oviréu, y vos fá remembrança de la eterna felicitat? Puix tal es lo regionalisme en mitg del general escepticisme que devora com còrc les modernes generacions; bella esperança de restauració moral.

La amor à les costums locals porta als sentiments desinteressats, nobles y piadosos. ¡Quina política més deplorable es aquella que 's revela contra açó! ¿Qué succeheix al desaparéixer? Que en tots los estats en que axis se contradiu la seva vida parcial, un petit estat se forma en el centre. En la capital s' agrupen tots los interessos, allí van à revolcarse totes les ambicions y vícis, y lo demés queda complertament immòvil; los individuus perduts en un aislament contra naturalesa, estranys en lo lloc de son naxement, sens contacte ab lo passat, no vivint més que en un present ràpit, llançats com àtoms en una planuria immensa y nivellada, se desprenden de una patria que no veuen en lloc, y qual conjunt los hi es indiferent, perqué ses aficions no poden fiar-se en cap part. (1)

Rousseau diu (2) que si hagués pogut escullir lo lloc de son naxement, hauria triat una societat hon pera conéixerse tots los ciutadans no haguesen pogut sustraures à les mirades y à la crítica del públich, ni la modesta virtut, ni los foscos maneigs del vici. Tothom pot dedúhir les immenses ventatges que per la moralitat se seguirien d' aytal estat de coses puix ademés de ser cert que en les petites nacions, per lo mateix fet d' estar més en contacte les ciutats, tarden més en corrompres les costums, com que tots los ciutadans se conixerien més ó menys, principalment los que per sa posició ó càrrec estarien à la vista de tothom, observarien, à lo menos per no ser blanch de les critiques, una bona conducta; perqué l' home pera contindre los embats de les passions un cop romput lo fré de sa consciencia, no 'n té d' altre que l' pensar lo que dirán quants lo coneguen. Aquesta, que podém anomenar, subgecció, al mateix temps que l' aparta de les accions criminals lo mou à obrar bé pera guanyarse les simpaties de sos compatriots. Y açó tant si es alguna autoritat com lo més humil dels súbdits. En lo primer cas ell es qui ha de vigilar les accions dels seus súbdits, més aquests lo vigilén també à ell de manera, que no pot cometre la més petita injusticia que tothom no veja y critique; y en lo segon cas viu baix la constant y propera inspec-

(1) Constant, *Cours de politique constitutionnel*.

(2) Discurs sobre l' origen y fonaments de la desigualtat entre los homens.

ció no solament de la autoritat, sinó també dels seus semblants.

Ademés baix lo sistema regionalista, los magistrats de les regions podrien vetllar molt més pera la moralitat pública, que los actuals, que estan tancats dins un cercle d'ahon no poden sortir, per més que vullen, inspirats en lo desitg de moralisar los pobles que governen.

N. FONT SAGUÉ.

Segona Esposició General de Belles Arts.

PINTURA ESTRANGERA

Seguint les sales d'aquesta secció poden apreciarse més que en les nostres les varies corrents que influixen en la marxa, progressiva ó decadent, de la pintura coetanea. A elles hem fet referencia en los precedents articles y no es cas de insistirhi. Solament apuntarem que lo mostrari es nutrit, pero no prou complert pera tenirne idea, formarne concepte, ni arrodonir cap estudi. Lo que més hi manca son representacions amplies y autorisades de les teories modernistes de última hora, es á dir, obres de les que en definitiva asseguren un camí, senyalen y fixen un objectiu nou y confluent. Lo que veyém aqui son inclinacions, tentatives y estudis molt apreciables, que ensenyen quelcom y fins bastant, més que no arriben á convencer. No obstant acontentemnos, puix d' aquests plats que assaboreix principalment lo públich d'*élite* parisien, son molts los llochs ahon no arriben ni les engrunes.

Prescindirém, donchs, de la filiació, y sense voler saber d' ahon venen ni ahon van, senyalarém dintre dels consabuts grups, les obres que hem creut educatives.

Y dihem no més les educatives perque en aquesta secció hi ha tan poca brossa que si haviam de citar tot lo que entra en lo raser corrent de lo ben sentit ó de lo ben fet, nos caldria reproduir la major part del catálech estranger.

Quadros històrichs y religiosos. Pochs n' hi há y cap se decanta vers los aspectes decoratius y murals que avuy pren aquela classe de pintura; allí, com aquí, queden encara autors que en la historia hi troben sols tragedies y batalles y tenen la paciencia de pintarles; y autors que agafen un tema ó figura religiosa y ne fan un capricho ó una vulgaritat més.

Quadros de gènero. Davant lo quadro d' En Teodor Hummel, *Prop del lit mortuori de la mare*, tothom s' ha sentit commogut. Es una escena saturada de dolor, quieta, muda, apenas iluminada y magnificament acolorida. La matixa vaguetat que la anima promou lo sentiment, y la facilitat ab que está

interpretada proclama un temperament impresionista de lo més refinat. Lo públich ha aplaudit aquesta obra del artista bavar com la millor de la secció estrangera.

Lo tipo natural de la *Somniadora* de Uhde expressa poch, mes per lo viu, sólit y senzill nos ha recordat les figures que han donat fama á Lepage: en cambi lo tipo de *Lo Treball* de la Beaury Saurel ofereix la compensació; menys força pictòrica y més intensitat emocional. Aquella figura, de silueta elegant, desperta simpatia y la veyéu llegint realment, atenta y concentrada en la lectura.

Apesar de la major importància de les composicions, nos semblen d' un té mes baix, *La convalecent* de Tiele, *Les victimes de la vaga de Blume* y *Dafnis y Cloe* de Westry. En lo primer no hi manca pas sentiment; en lo segon los grups son moguts y tenen caracter en mitg d' aquell efecte de llum artificial poch acusada, y en lo darrer, inspirat en l' edili grech narrat per Longus, hi veyém la traducció plàstica d' un moment que no diu res: Mes en les tres obres trobám l' escenari superior, ofuscant l' interès dels personatges.

Tot buscant los retratos hem vist de passada uns quadros de Leandre que no hauriam pas conegit jcom s' ha tornat anticuat! y *Lo Jurat* de Botero quadro intencionat que ridiculisa la institució y que ab tots sos ayres de caricatura, sos alts y baxos, y sombrejats de tinta, ensenya un pinzell de més nervi y més fustigador que l' de Molin, autor de *La paleta política*.

Retratos.—Per respecte al autor Lenbach, que es un dels especialistes de més renom á Alemanya, citarem devant lo retrato de nostra A. R. la infanta donya Pau, que sembla presideix la sala de Munich. Allí es fet d' un mestre: semblança, sobrietat, cap rebuscamen, tintes fosques, tot á la una encaixa, resulta y produheix ilusió. Ab tot nos consta que no es pas lo superior d' ell.

Li fan bon costat los retratos de Carl Marr; sos models també estan naturals, son á casa seva y los veyém intimament. Allí domina lo cos y la calitat y per demunt de tot lo modelat y expressió de les testes que es admirable. Si es veritat, com diuen que afirmá Velazquez, que lo més difícil es pintar un cap, dit autor pot vanagloriarse d' haverho lograt d' una manera absoluta.

Completen aquest grup tres retratos de la Beaury Saurel (la distingida artista que ab constància, digne d' agrahiment, procura sempre quedar bé entre nosaltres) tots tres de tirat aristocràtic, ben dibuxats y entonats de color y l' un d' ells, lo de *Mme. Severine* que es lo que preferim, de trassa més resolta, més energica, més sugestiva.

Paysatges y Marines.—Dexant apart la fantasia de L' Escorial somiada per En Possart y los paysatges exuberants de vegetació ja sechs, ja humits, javerts, ja negros, de Beernaert, Plasky, Hamel, Villaert y Puhonny que, entravessats de romanticisme, prenen

ser realistes, hem trobat una pila de manifestacions completament modernes.

Tarda d'istiu, de Gietl es un camp amarat de sol, plé de vibracions, que se'n va lluny, y en lo que's mouen per lo ben apuntades les figuretes que recullen les garbes. Son conjunt apareix un poch glassat y dintre lo credo verista revela molt bon gust.

També veyém en lo just medi *Primavera*, de Le Roy, ab aquella tirada d'arbres florits, que enllacen ses branques formant toldo, sobre'l que cau la llum y se tamisa clapejant lo terreno. En sos demés quadros lo trobám massa velat ó massa esplicit; y açó que per aquesta banda no arriba á trobar los efectes vius, llampants y crusos d'en Gillot.

Los estudis de Macaulay y Stevensou son d'un poeta impressionista. Ells fan sentir los misteris de la naturalesa mitg á les fosques y tenen lo dó de ferlos palpitart en los moments interessants, ràpits y fugitius.

Altre impressionista tan instantaneo, pero de gamma mes estensa, es Cate. En ses teles fixa des de les tonalitats blanques que oferexen les neus en plena campinya, á les tonalitats casi negres que oferexen les ciutats populoses en plena nit; des de la massa estàtica y correcta d'un edifici ó d'un pont, á la massa informe d'una multitud que belluga ó d'un tren que corre. De moment tot sembla confós, y poch á poch aneu distingint los termes, precisant los objectes y experimentant lo conjunt de la visió.

En Defaux no es tan personal dintre la escola pero sembla que defineix mes clar sens dupte perque en *Un carrer de Chateau Laudon* demostra tenir mes força lluminica.

Per ultim en Marbelli es l'unich puntillista que 'ns ha convençut fins ara, sorprendentnos. *Alba* estarà pintat ab lo parti pris que's vulga, mes lo cert es que resulta, com resulten aquells efectes de perspectiva de *Dia de festa é Incensum Domino*; interiors ahon penetren, se mouen, reposen y casi parlen l'aire y la llum, verdaders protagonistes de la obra.

Tocant ara á la marina, pot apuntarse que les millors ó mes originals descobren punts de vista & maneres de sentir la coloració ben diferents y oposades. Riques de tons, ben observades y plenes de color local trobám les de Campriani y la de Farasym, en la que los xicots belluguen y xapollen de debò ficals de cames dintre l'igua mes transparent y movediga. Completament particularistes y de resultat duptós observám les notes blaves y verdes, bastant unisons, de Bartels y Le Roy, y de efecte geroglific la aglomeració confosa de tonalitats apagades é indefinibles de Maracet verdadera mostra d'una marina sense tema ni tonalitat, de un lligat de notes d'armonia imperceptible.

Pintura decorativa.—Flors y res mes que flors presentades menos á la espanyola, volém dir menos aparatosaient. *Lilas y flors de tardor* de Agna Peters se fan remarcar, dintre la colla, per la sinceritat y vigor de la interpretació.

Aquareles y Pastels.—En Signorini, eu Ballarini y altres treuen tots los recursos imaginables y logren firmar aquareles sumptuosos, d'assumptos rancis, migrades de factura y farcides de detalls, colorins, que per be que s'expliquen tenen poch auditori.

Com á pastels cal posar devant de tots per lo expresiu *Mignon* de la Beaury Saurel que es ademés, un verdader alarde de força modelativa y color esclatant y després Lydia de Helena Frauendor que es apunte d'una mitja figura ensopogada y elegant. En orde mes secundari posám lo *desnú* de'n Desporte, abon també hi ha finor y morbidés pero menos espontaneitat, y en la llista de les estranyes, hem apuntat los estudis de paysatge d'En Bougard que no hem sabut desxifrar si eren una parodia ó una innocentada de qui vol fer passar gat per llebra.

DIBUIX Y GRAVAT

La sala estrangera d'aquesta secció si que no te desperdici. ¡Y quin dol fá veure que la gent apenas la visita! No compreném com en totes les exposicions de Belles Arts lo que no son pintures y escultures sempre quedí á recó, mitg oblidat. La cosa no entra tant facilment perque no es tan enlluberadora, pero si tan educativa y digne d'estudi com l'altre.

Les exposicions de Blanch y Negre estan aclimatades en molts llochs; ¿perque no devém provarne alguna? Potser açó fora lo remey que evitaria lo paper desairat que avuy fá la secció. Tothom sap que lo públich jutja de les coses segons la importancia ó bombo de que's revestexen.

Altrement s'hi fan admirar uns dibuxos plens de bones qualitats, de la ja citada Saurel y d'en Defaux; *Les criatures y los vells* de l'Eugel y *les sanguines* d'en Hein tots de trassat fácil y segur y la majoria de ells traductors al peu de la lletra, de la expresió é ingenuitat dels tipos apuntats.

Dibuxants molt experts y verdaders artistes que sentin lo color y la animació del modelo tenen que ser los grabadors pera obtenir los resultats de les copies litografiques d'en Masurou y de los ayauforts dels germans Raab y d'en Renouard tan perfets y precisos. Un valor mes just de la burilada, mes netedat y mes decisió ja no son possibles. Mirant *Sant Tomás de Aquino*, *Lliçó de ball y croquis de pollets, gossos, canugros, lleons*, etc., se'n queda convensut y s'aprecian á la vegada les millors esquisits de la col·lecció de grabats estrangers.

J. G. y R.

DIETARI DEL PRINCIPAT

Dia 16.

Surten cap á Madrid, los comissionats de nostra Cambra de Comerç pera gestionar que no s'apugen

los drets que paga lo tasajo á sa entrada á la isla de Cuba.

En les oficines de la Delegació d' Hisenda d' aquesta província, s' han recaudat per tots conceptes (menys la renda del timbre) durant la primera quinzena de aquest mes, 3.963.345 pessetes.

Llegim en lo *Boletín Oficial Eclesiástico del Obispado de Vich* del dia 15, que haventse concedit al distingit arquitecte D. Elias Rogent, la Gran Creu d' Isabel la Católica, lliure de gastos, per l' acert y desinterés ab que ha dirigit la restauració del Monestir de Santa Maria de Ripoll, l' Excm. é Ilm. Sr. Bisbe de la esmentada diócessis havia volgut contribuir á tan merescuda distinció, regalant al Sr. Rogent unes riques insignies de la Ordre.

La *Gaceta de Madrid* publica una R.O. concedint lo títol de vila al poble de Ripollet.

Dia 17.

Se celebra á Valls un important *meeting* contra 'ls tractats de comerç y lo nou impost sobre 'l vi. Hi assistexen unes 1200 persones que reben ab molts aplaudiments los discursos dels oradors.

Los apotecaris d' aquesta capital han acordat, no despatxar desde 1.er de Juliol vinent, mes receptes pertenexents á la beneficència municipal, si abans no se 'ls paguen los comptes vencuts y aprovats. També han determinat protestar del R. D. del 12 de Juny, que declara lliure la preparació de medicaments, específichs y aygues minerals, per ésser contradictori ab lo que prevé l' article 81 de la Lley de Sanitat y lo 2.n de les Ordenances de Farmacia.

Dia 18.

Don Álvaro Lope Orriols, dona en lo *Foment del Treball Nacional* una notable conferència sobre 'ls antichs gremis de Catalunya, fent una entusiasta apologia de aquella institució, que tan bé responia á les necessitats generals, y esposant la conveniència que hi ha de restaurarla en tota sa pureza é integritat y ab les antigues prerrogatives. La concurrencia ha aplaudit ab calor, com se merezia, lo patriòtic treball del conferenciant.

La Societat *Gran Hotel Continental* constitueix en aquesta Sucursal del Banc d' Espanya, en dipòsit á disposició del jutjat, la cantitat de 219.430'17 pessetes que importa la espropriació dels terrenos de la part NO. de la plaça de Catalunya.

Dia 19.

La Direcció general de Correus ha donat compte á les autoritats de Barcelona, de que va á establir-se un servei setmanal de correus en barcos de vapor entre Soller y aquesta capital.

Los treballadors ocupats en la carretera que passa per Bellmunt, se declaren en vaga, promoguent algún desordre que fá necessaria la intervenció de la guardia civil.

Dia 20.

Llegim que l' Ajuntament de Lleida, en sessió del dia 6 del mes que som, acordá celebrar á la vora esquerra del riu Segre, una fita de bestiar, lo dia quinze de cada mes.

Se te noticia que l' Senat, ha aprobat aquet mateix dia, lo dictámen autorisant la concessió pera construir los ferro-carrils y tranyies elèctrichs projectats entre Barcelona y 'ls pobles vehins.

Arriba á aquesta ciutat l' Excelentíssim é Ilustríssim senyor Bisbe de Girona.

En les vinyes del terme de Vilanova y Geltrú, s' hi ha desenrotllat una plaga d' erugues que roseguen les fulles dels ceps, dexantlos en molt mal estat.

La Comissió de Governació de nostre Ajuntament, en sessió d' aquest dia, acorda fer un donatiu de 500 pessetes á les famílies de les víctimes de la esllavissada dels Espluvins.

Dia 21.

Procedent de Valencia arriba á nostra capital lo comte de Sacconi, guardia noble del Sant Pare. Lo mateix dia, surt en direcció al monestir de Montserrat.

Se celebra á Sant Boi del Llobregat una solemne funció religiosa, donant gracies á Deu per haver inspirat al distingit patrici don Lluís Castells y Comas, la institució del patronat pera 'l foment de la instrucció, que tan espléndidament va dotar lo dia de Sant Jordi del present any.

Dia 22.

En l' edifici que á la plaça de Santa Agnès està construïnt la Companyia Catalana del Gas, en lo moment en que s' estaven pujant unes grans jàsseres de ferro que han de servir pera la lluerna de la escala; s' ha trencat una de les vigues que sostenen la bastida y la jássera ha caygut sobre 'ls mestres de cases, ocasionant cinch ferits, alguns de molta gravetat.